

FETÖ'nün Peygamber Tasavvuru ve Siyer İstismarı

ŞABAN ÖZ
DOÇ. DR.
KŞÜ. İLAHİYAT FAK.

ÖZET

Bu makalede dini araçsallaştırarak ideolojik menfaatler elde etmeye çalışan ve ülkeyi ele geçirmek için darbe teşebbüsünde bulunan silahlı terör örgütü FETÖ ve onun elebaşı F. Gülen'in en başından itibaren örgütünü üzerine inşa ettiği dini düşüncenin temellerinden olan Peygamber tasavvuru ve siyeri istismarı ele alınmıştır. Anlaşılan o ki, F. Gülen'in hiçbir zaman temel hedefi Hz. Peygamber'i doğru anlamak veya anlatmak olmamış, bilakis Hz. Peygamber'in hayatını kendisi ve örgütü için menfaat teminine sadece bir araç gözüyle bakmıştır. Onun bu yaklaşımının sadece örgütle sınırlı kalmadığı sonraki süreçte de ülkedeki dini düşüncüyü etkilediğini de kaydetmeliyiz. Tarihte farklı zaman ve coğrafyalarda karşımıza çıkan Hz. Peygamber'i örgütsel okumaya tabi tutmanın çağdaş bir versiyonu olan FETÖ'nün düşünsel gelişiminin rastgele veya spontane değil son derece titiz bir planlama neticesinde oluştuğunu belirtmeliyiz. F. Gülen'in Hz. Peygamber'e araçsal yaklaşımı, doğal olarak sunulan içeriği de etkilemiş, temel amaç olarak örgütün hedeflerine hizmet eden peygamber profili yerleştirilmeye çalışılmıştır. Bu yüzden de örgütün menfaat yelpazesinin çeşitliğine bağlı olarak Hz. Peygamber kalıptan kalıba sokulmuş, örgütün çıkarı neyi gerektiriyorsa o profile uygun olarak insanlara aktarılmıştır. Bu makalenin, geçmişten günümüze batını hareketlerin çağdaş bir versiyonu olması hasebiyle FETÖ üzerinden tarihi benzerlerine dair de bir okuma imkânı sağlayacağı kanaatindeyiz. En nihayetinde bu tür örgütsel yapılarla maksat; ilmi veya dini bir takım kaygılar veya beklentiler değil, çıkarlar ve konjonktürel menfaatlerdir.

Anahtar Kelimeler: Hz. Peygamber, Siyer, FETÖ, Batını Hareketler, Terör, Peygamber Algısı.

FTO'S PROPHECY PERCEPTION AND SIRAH EXPLOTATION

ABSTRACT

In this article we will consider the armed terrorist organization FTO/Parallel State Structure who efforts to obtain ideological interests by instrumentalize religion and who was in a coup attempt to seize the country. In addition to we will consider the his Sirah exploitation and perception of the Prophet which one of the foundations of the religious thought that Gulen built on the organization of his from the very beginning. It looks like that F. Gulen's main target had never been to comprehend or tell the Prophet correctly. On the contrary he looked at the Prophet's life as only one means to achieve the benefit of himself and his organization. We must also note that this approach has not limited only to the organization and it influences the religious thought of the country in the later period. We must state that the intellectual development of FTO/Parallel State Structure, a contemporary version of the organizational reading to Prophet's which has come to light in different times and geographies in the past, is not random or spontaneous, but rather a result of extremely precise planning. F. Gulen's instrumental approach to the Prophet influenced the presented content naturally, and as a basic goal he tried to place the profile of prophet that serving his goals. Therefore, depending on the variety of the interest of organization, the Prophet has been entered other mold from a mold, and what does the benefit of organization required has been transferred to the people in accordance with the profile. We believe that this article will provide a reading its historical similarities through FTO/Parallel State Structure, since it is a contemporary version of the esoteric movements from past to present. The ultimate goal of such organizational structures is; not a scientific or religious team of concerns or expectations, but interests and conjunctural benefits.

Keywords: Prophet Muhammad, Sirah, FTO/Parallel State Structure, Esoteric Movements, Terror, Prophecy Perception.

Giriş

Öncelikle ifade etmemiz gerekir ki, FETÖ terör örgütü ve örgüt lideri F. Gülen, söylem ve eylemlerine Kur'ân'ı değil Hz. Peygamber'in söz ve fiillerini delil olarak getirmektedir. Üstelik bu delili doğru anlama ve anlatma çabası içerisine de girmedikleri görülmektedir. Amaç, doğru Siyer, doğru Peygamber algısı veya rehberliği değil, örgütün işine yarayan Siyer ve Peygamber modelliğidir. En başından beri Hz. Peygamber, örgüt menfaati için araçsallaştırılmış, hedeflerine ulaşmak için sadece bir figür olarak kullanılmış ve buna uygun bir usûl belirlenmiştir. Binaenaleyh örgütün menfaat yelpazesinin çeşitliğine bağlı olarak Hz. Peygamber kalıptan kalıba sokulmuş, örgütün çıkarı neyi gerektiriyorsa o profile uygun olarak insanlara aktarılmıştır. Bu yüzden örgüt liderinin kitaplarında, vaazlarında, sohbetlerinde çizdiği peygamber profiliyle özel toplantılarında dile getirilen veya tatbikata konulan peygamber kabulü birbirinden oldukça farklıdır. Dolayısıyla örgüt ve liderinin Hz. Peygamber tasavvuru ve Sîret algısını ortaya koyabilmek için sadece yazdıkları veya söylediklerine değil bilakis örgüte ait diğer yazılı ve görsel yayınlara, örgüt mensuplarının dinî hayatlarındaki söylemlerine, tutum ve tavırlarına da bakılmasını gerektirmektedir. Hatta bu algıda yazdıklarından çok, vaazlarında veya örgüt elemanlarının söylemlerindeki peygamber profilinin esas olduğunu söylemeliyiz. Zira takiiyeyi bir yaşam modeli olarak seçmelerine binaen yeni elemanlar devşirmek, mevcut yapıyı muhtemel itirazlara, tenkitlere karşı korumak için yazılı literatürde klasik ehl-i sünnet peygamber profilinin tercih edildiği görülmektedir. Yazılanları ise daha çok verilecek emir veya oluşturulmak istenen örgüt üyesi veya sempatizan

profiline hazırlık safhası olarak değerlendirmek daha doğru olacaktır. Bu çalışmamızda gereğini kabul etmekle beraber, doğal olarak bütün envanteri incelememizin mümkün olmadığını söylemek zorundayız. Bu yüzden sadece yazdığı kitaplar üzerinden onun Hz. Peygamber ve Siyer algısını ortaya koymaya çalışacağız.

I. Bölüm: FETÖ'nün Peygamber Tasavvuru

A. F. Gülen'in Peygamber Tasavvurunun Kaynakları

Bu terör örgütü ve liderinin Hz. Peygamber tasavvuru ve Siyer algısında takip ettiği tarihî tek bir örnek model bulmak neredeyse imkânsızdır. Örgüt ve lideri, bütün tarihî örneklikleri bünyesinde toplamış, her durum ve uygulamada içinde buldukları şartlara uygun düşen birinin yöntemini/modelliğini hayata geçirmiştir. Dolayısıyla “hedefe ulaştıran her yolu mubah gören” bu örgütü tek bir modellik ekseninde değerlendirmek yerine tarihî benzerliklere işaret etmek suretiyle ortaya koymak daha doğru olacaktır:

a. Şîî tarih algısında olduğu gibi, bu örgütün Hz. Peygamber algısında da parçacı yaklaşımlar en temel özelliklerinden biridir. Hâdiseler birbirinden bağımsız parçalar olarak değerlendirilmekte, Hz. Peygamber'e örgütün güncel/günlük sorunlarına tarihî referanslar icat etme aracı olarak bakılmaktadır. Farklı bir problemle karşılaşıldığında ise, bu sefer de tamamen farklı bir modellik, delil olarak getirilmekte ancak bu modellenin bir öncekiyle çeliştiği dikkate alınmamaktadır. Zira önemli olan, o an için ihtiyaç duyulan cevabı vermesidir.

b. Örgütün ve liderinin peygamber algısıyla, nebevî dönemdeki nifak benzerliği dikkat çekicidir. Özellikle de Abdullah b. Übeyy'in Cuma namazı vaktinde kalkıp cemaate, Hz. Peygamber'e ittibayı emredip, Uhud Savaşı öncesinde geri dönmesi örneğini düşündüğümüzde örgütle nifak benzerliğini net bir şekilde görmek mümkün olacaktır. Şahsî kanaatimiz olarak bu unsurun diğerlerine nazaran daha baskın olduğunu söylemeliyiz. Örgütün yapısal ve yerel çerçevesi bağlamında Hz. Peygamber'den sonra on dört asırlık İslâm tarihindeki en ciddi münafık kalkışmalarından birinin de bu olduğu düşüncesindeyiz. Yeri geldiği zaman büyük bir coşkuyla anlatılan modellikler, davranışlar, tutumlar bir anda yok sayılmaktan, çiğnenmekten çekinilmemiştir.

c. Bir diğer benzerlik ise ehl-i kitap kültürüdür. İlginç bir şekilde bu örgütün Hz. Peygamber algı ve yaklaşımlarında teoride Hıristiyanlara, pra-

tikte Yahudilere benzediğini söyleyebiliriz. Yazılı ve şifahî nakillerinde Hz. Peygamber'in yüceliği âdeta uluhiyet boyutuna çıkartılırken, uygulamaya gelince onun emir ve yasaklarının sıradanlaştırılarak pekâlâ görmezden gelinebileceği ortaya konulmuştur.

d. Örgüt lideri F. Gülen'in Peygamber algısında dikkat çekici en önemli unsur; sırları olan, sırlar sahibi bir peygambere imandır. Öyle ki, tamamen nübüvvetin gayesi dışında olan ve Allah'ın, insanlara mesajını taşıması için görevlendirilen peygamberler hakkında düşünülmesi dahi sorunlu olan şu ifadeler esasında kendi örgütsel yapısının inşasında Hz. Peygamber'i nasıl araçsallaştırdığının da kanıtı konumundadır: *"Efendimiz her bildiğini ve her müşâhede ettiğini bizlere aktarmış değildir. Zira öyle meseleler vardır ki, bizim dinî veya ictimai hayatımızla hiçbir alâka ve irtibatı yoktur. Böyle meseleleri Efendimiz bizlere aktarmamış olabilir."*^[1] Sadece Hz. Peygamber değil etrafındaki unsurlara da sırlar, hikmetler yüklenmiştir: *"Bu taştâ (haceru'l-esved) belli sırlar vardır. Bizim bilemediğimiz ince hikmetler saklıdır..."*^[2]

e. F. Gülen'in Hz. Peygamber'in modelliğini tamamen şekle indirgediğini söyleyebiliriz. Nitekim bugünkü birçok cemaat ve tarikat tarafından Hz. Peygamber'e ait olduğu iddia edilen eşyaları kutsamanın ilgili örgüt tarafından istismar edildiğinin altını çizmeliyiz. Muhtemelen Gülen'in kendisine ait eşyaların kutsanmasına delil olacak eşya fetişizminin kabullenmesini sağlama bakımından Resulullah'ın araçsallaştırıldığından bahsedebiliriz: *"Ebû Eyyub el-Ensârî... şefaatinin umduğu tek şey, Efendimiz'e ait mübarek turnak ve tüylerin kendisiyle beraber bulunacak olmasıydı. Bu bir anlayış meselesidir. Dinde yeri vardır-yoktur, burada onun münakaşasını yapacak değiliz. Belki bunlar şifreyi çözen davranışlardır. Rahmet, bu şifrenin çözülmesiyle ihtizaza gelecektir..."*^[3]

f. Peygamber sevgisinin sınırsızlığını ifade için F. Gülen'in aşırı bir çaba harcadığı bütün kitaplarında bariz bir şekilde görülmektedir. Bu sevgisini izhar için de Hz. Peygamber için oldukça enteresan tanımlamalar kullanmıştır: *"Efendimiz insanlığı kurtarıp yükseltecek çok geniş bir idrâkle gelmişti. Tabir caizse insanüstü bir insandı..."*^[4] Yeri gelmişken hemen belirtelim ki, onun bu tür tavsifleri sadece Resûlullah ile sınırlı da kalmamıştır. Nitekim Haceru'l-Esved'i, *"Biz Es'ad: Mutlu Taş diyelim"*^[5] şeklinde tanımlamıştır.

[1] Gülen, F., *Varlığın Metafizik Boyutu (Ruh, Melek, Cin ve Şeytanların Varlığı ve Mahiyeti)*, 122. (Çalışmada kullandığımız F. Gülen'e ait bütün kitaplar pdf formatındadır ve sayfa numaraları da pdf dosya sayfa numarasıdır. Bu yüzden eserlerin tam künyesi bibliyografyada verilmiştir).

[2] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-3*, 82.

[3] Gülen, F., *Varlığın Metafizik Boyutu*, 107.

[4] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-2*, 32.

[5] Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 76.

g. F. Gülen'in Hz. Peygamber tasavvurunun en dikkat çekici yönlerinden birisi de aşırı yorumlarıdır. Getirdiği tuhaf yaklaşım ve yorumlar, açıkçası maksadın Peygamber sevgisini vermekten çok daha başka bir amaca işaret ettiğini göstermektedir: “Bunu “O semaya doğru urûc eden veya kavsiyesini tamamlayıp geriye dönen yıldıza yemin olsun” şeklinde anlamak mümkündür. Bu sûrede (Necm), Efendimiz'in miracı anlatılması açısından açık bir muvafakat olduğu söylenebilir. Durum böyle olunca da, üzerine yemin edilen yıldız, tevhîhlerden biri itibarıyla, bizzat Efendimiz'in kendisidir... Evet, o yıldız bir mânâda Efendimiz'dir...”^[6]

Onun aşırı yorumlarına birçok örnek vermemiz mümkündür. Bunlar arasında dikkat çekici olanlardan biri Hz. Peygamber'in Ka'be ile birlikte yaratıldığı iddiasıdır: “...Ehl-i keşfe göre Efendimiz, Kâbe ile birlikte yaratılmıştır. Hakikat-i Kâbe ile Hakikat-i Ahmediye birbirine eştir... Şimdi eğer yeryüzünde evrensel bir din, mekân olarak herhangi bir yerde temsil edilecekse, herhalde o yer Efendimiz'e analık yapan Kâbe olmalıdır. Zaten Kur'ân da ona “Ümmü'l-Kurâ” demiyor mu?...”^[7] F. Gülen'in aşırı yorumlarına en ilginç örneklerden biri de Hz. Meryem'e gelen ruhun Hz. Peygamber'in ruhu olduğu yolundaki sözleridir: “Bütün tefsirler bunu Cebrail (as) olarak ifade ediyorlar. Fakat âyette Ruh tabiri kullanılıyor. Bu Ruhun tayininde ihtilaf vardır. İhtimalin sınırları ise, ihtilafın çerçevesini aşkın ve Efendimizin (sav) ruhunu da içine alacak kadar geniştir. Çünkü Hz. Meryem çok aîfe ve nezîhe bir kadındı, bu itibarla da gözlerinin içine başka bir hayalin girmemesi gerekirdi. Ayrıca Efendimiz de (sav), bir makamda onun kendisiyle nikahlandığını işaret etmektedir. Bu açıdan 'Ruh' Efendimizin (sav) ruhu da olabilir. Fakat bu kat'i değildir, bir ihtimaldir. İhtimaller ise, delilleriyle takviye edilecekleri âna kadar katîyet ifade etmezler.”^[8]

h. Hz. Peygamber'in nübüvvetinin başlangıcı konusunda Gülen'in tercihi, vahiyden önce de onun nübüvvetine ulaştığı yolundadır: “O, ısmarlama anlayış ve idrakiyle kâinatın gerçek mânâsını kavramış ve kendisine henüz peygamberlik gelmeden kâinat kitabında Hakk'ı sezmiş, aramaya başlamış ve Gâr-ı Hira'ya çekilerek kendini ibadete vermişti.”^[9] Hatta Gülen, biraz daha ileri giderek nübüvveti Hz. Peygamber'in doğumuyla başlatır: “Efendimiz daha dünyaya geldiğinde peygamber olarak gelmiştir. Çünkü O'nun çocukluk döneminde dahi bütün davranışları, daha sonraki durumunu destekleyici mahiyettedir.”^[10]

[6] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 27.

[7] Gülen, F., *Kur'ân'dan İdrake Yansyanlar*, 97.

[8] Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-1*, 135. Ayrıca bkz., Gülen, F., *Kur'ân'dan İdrake Yansyanlar*, 157.

[9] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-2*, 32.

[10] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-3*, 12. Ayrıca bkz., Gülen, F., *Prizma-1*, 65.

H. Peygamber'in nübüvvetini onun doğumuyla başlatan Gülen, bu kabulden hareketle ciddi anlamda haddi aştığı yorumlar da yapabilmıştır: “Efendimiz, Allah'ın dinin ve şeriatın telkin edilmediği bir muhitte doğdu, yaşadı. Fakat ilminin, aklının ve fikrinin rehberliğiyle kâinattaki kevnî delaili doğru yorumlamasıyla O, gideceği yolu nübüvvetinden evvel buldu. Namaz kıyor, oruç tutuyor, inzivaya çekiliyordu. Adını bilmediği, zatını göremediği Mabud-u Mutlak'ı için yaptıklarıyla doluyor, taşıyor ve huzura eriyordu...”^[11]

i. Gülen'in Hz. Peygamber algısında geleneksel İslâm düşüncesinin ciddi bir tesiri olduğunu ifade etmeliyiz. Birçok konuda bu tesiri görmek mümkündür. Hz. Peygamber'in diğer peygamberlerle âdeta fazilet yarışına sokulması ve onun üstünlüğünün izharını bu kabilden saymak mümkündür.^[12] Hakeza gayb konusunda aynı düşünce zemininden hareket etmektedir: “Evet O, kıyamete kadar zuhur edecek hâdiseleri bir televizyon ekranında seyrediyor gibi ümmetine bir bir takdim buyurmuştur...”^[13] Hz. Peygamber'e sihir yapıldığını kabul etmesi de^[14] yine onun bu klasik düşüncenin tesiri altında olduğunu göstermektedir.

Mucize konusunda geleneksel İslâm düşüncesini tekrarlarsa da Gülen, mucizelerin zuhuru konusuna istisna getirmektedir: “(Hz. Peygamber'in) mucizelerinin tamamı her yerde, herkesin her zaman açıkça göreceği şekilde cereyan etmiyor ve umumi olmuyordu. Böyle olmuş olsaydı, o zaman aklın hikmet-i vücudu kalmaz ve insanlar iradeleri ellerinden alınarak cebren iman etmeye zorlanmış olurlardı...”^[15]

B. F. Gülen'in Peygamber Tasavvurunda Akıl

Sonraki süreçte örgütün birçok meselede güya bilimsel/aklî izahlar getirmek şeklinde örneklerini gördüğümüz pozitivist yaklaşımın referanslığını doğal olarak F. Gülen yapmıştır. Hz. Peygamber'in köpeklerin öldürülmesini durdurmasını ekolojik dengeyle izahatan tutun da^[16] sineğin kanatlarındaki mikrop ve panzehire kadar^[17] aklî/bilimsel (!) yorumlar getirmiştir.

[11] Gülen, F., *Hitap Çiçekleri*, 7. Ayrıca bkz., Gülen, F., *Prizma-9*, 170.

[12] Bkz., Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 14.

[13] Gülen, F., *İnançın Gölgesinde-1*, 60. Ayrıca bkz., Gülen, F., *İnançın Gölgesinde-2*, 38; *Sonsuz Nur-1*, 85, 88.

[14] Gülen, F., *İnançın Gölgesinde-1*, 113. Hz. Peygamber'e sihir yapıldığı konusunda ayrıca bkz., Gülen, F., *Kırk Testi-3*, 116; *Kırk Testi-5*, 32; *Prizma-2*, 75.

[15] Gülen, F., *İnançın Gölgesinde-2*, 46. Hz. Peygamber'in mucizeleri konusundaki sözleri için bkz., Gülen, F., *Kitap ve Sünnet Perspektifinde Kader*, 21.

[16] Bkz., Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 119. Yeri gelmişken belirtelim ki, âcizane Hz. Peygamber'in köpekleri öldürmek gibi bir emrinin hiçbir zaman olmadığı kanaatini taşımaktayız.

[17] Bkz., Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 124.

Her ne kadar Gülen, özellikle inanç konusunda pozitivist bir yaklaşım sergilese de örgüt üyelerinin münazaradan kaçınmalarını sıkı sıkıya tembihlemektedir. Hiç şüphesiz onun bu tedirginliğinin arka planında, bağlularının tartışma, münazara veya fikir teatisi gibi yollarla, inançlarını sorgulamaları neticesinde körü körüne bağlılıkta yaşanacak muhtemel problemlerle karşılaşmalarını önleme gayesi yatmaktadır. Tabi ki, o, bu konuda da yine Hz. Peygamber'i referans göstermiş, davetin karşıdan gelmesi münasebetiyle Yahudilerle münazarayı kabul ettiğini, orada da ikna değil ilzamin söz konusu olduğunu anlatmıştır.^[18]

F. Gülen, Hz. Peygamber'in hayatına dair bazı durumları ise "hikmet" boyutunda değerlendirmek için kendince aklî izahlar da getirmiştir: "[Hz. Peygamber'in babasının vefatı] *Allahu a'lem, burada şöyle bir hikmet vardı: Efendimiz, rahmeten li'l-âlemîn olarak herkesten büyüktür. Mevcudat ve mahlûkat içinde O'ndan daha büyüğü yoktur... Allah Resûlü irşat noktasında mürşid olarak babasından üstün bir hâl olsa, babası da babalık hakkıyla kendini ifade etse, bir sürtünme, bir çarpışma olacaktı. Misal olarak kendisini himaye eden Ebû Talib'i verebiliriz. Ebû Talib, Allah Resûlü'nün nübüvvetini kabul etmemiştir, babası da kabul etmeyebilirdi...*"^[19]

II. Bölüm: FETÖ'nün Siyer İstismarı

Bilgi zemininin nasıl bir yapıya sahip olduğunu ortaya koyabilmek için F. Gülen'in Siyer algısı ve kullanımına geçmeden önce kitaplarıyla ilgili bazı hususlara temas etmeliyiz. Öncelikle belirtelim ki, sayısal anlamda bir hayli fazla olan kitaplarında kendisine ait oldukça az ve sınırlı görüşü vardır. O, bunları kitaplarında döne döne tekrar etmektedir. Kitapların kaynakları konusunda ise anlaşıldığına göre ilahiyatçılardan oluşan bir ekip yardımcı olmakta, dipnotlar onlar tarafından hazırlanmaktadır. Bununla birlikte onların da kaynağını bulamadıkları rivâyet nakilleri vardır.^[20] Kullandığı ağdalı dile, secili^[21] ve bol Arapça, Farsça terkiplerle derinlik katmaya çalışmış, bunun tabii sonucu olarak da, bunları anlayamayan okuyucu nezdinde ciddi bir ilmî paye elde etmiştir.

[18] Gülen, F., *İrşad Ekseni*, 98-99.

[19] Gülen, F., *Sohbet Atmosferi*, 32.

[20] Nitekim Hz. Hamza'nın Resûlullah'a söylediğini kaydettiği ifadelerde hiçbir kaynak göstermemişlerdir. Çünkü Gülen, bu ifadeyi çağrı filminden aşmıştır. Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 194. Krş. *Çağrı Filmi*, Hz. Hamza'nın Müslüman olma sahnesi.

[21] Örnek olarak bkz., Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 206, 281; *Sonsuz Nur-2*, 171, 172, 191, 230, 258...

Gülen'in bazı kitapları, vaazlarının çözümü yapılarak yazıya aktarılmak suretiyle oluşturulmuştur.^[22] Bununla birlikte yayıncının giriş ve takdimlerinde kitaplara ayrı bir ehemmiyet yüklemesini basit bir reklam faaliyeti olarak değerlendirmemek gerektiğini de kaydetmeliyiz.^[23]

F. Gülen'in muhataplarına yerleştirmek istediği inancı kitaplarında aktarıırken takip ettiği usûlün ise rastgele olmayıp belli bir plan dâhilinde kurulduğu kanaatindeyiz. Onun hiçbir zaman terk etmediği anlatım/içerik usûlü; yerleştirmek istediği düşünce veya kabulü aşamalı/tedrici vermesidir. O, herhangi bir konuyu örgüt menfaati için kullanacaksa öncelikle klasik İslâm düşüncesinin konuyla alakalı görüşünü sık sık tekrarlamakta, onu yerleştirdikten sonra ihtimal, zan, şahsî düşünce olarak bir adım daha atmakta, en nihayetinde de kesin inanç olarak zikretmektedir. Nitekim örgüt mensuplarına kendisinin rüya kaynaklı emirlerine ittiba etmeleri inancını yerleştirirken sırasıyla; Resulullah'ın ölmediğini; rüyada Resulullah'ın görülmesinin mümkün olduğunu; Resulullah'ın rüyalarda görüldüğüne dair örnekleri; rüya ile amel konusunda Kur'ân'a ve sünnete mugayir olmayanlarla amel edileceğini ifade etmekte ve en sonunda da kendisinin gördüğü ve aldığı emirleri, tavsiyeleri, sözleri aktarmaktadır.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, F. Gülen, örgüte vereceği emirleri veya örgütün yapılanmasını kitaplarında zikretmemiş ancak emirlerinin sorgulanmadan kabulü için gerekli itaati bu eserler sayesinde sağlamıştır. Dolayısıyla kitaplarını örgüt yapılanmasının inanç, bilinç ve şuur hazırlığı olarak değerlendirmek gerekmektedir.

Siyer'e dair özel olarak iki ciltlik kitap da yazmış –daha doğrusu sohbetleri kitaplaştırılmış– olan F. Gülen'in *Sonsuz Nur* isimli bu kitabının uzun uzun betimlemeler, laf kalabalıkları, secili ve ağdalı güya edebî metinler haricinde pek bir içeriğe sahip olmadığını, diğer kitaplarındaki gibi tamamen vaaz üslubunun hâkim olduğunu, hedefin Siyer bilgisinden çok, bağlılarına vaaz ü nasihat etmek olduğunu, neredeyse ciddi bir planı dahi olmadığını ifade etmeliyiz. Bu durum ise okumayı oldukça zorlaştırmakta, bıktırıcı bir üslup halini almaktadır. Dolayısıyla bu kitabı bir siyer kitabı olarak tanımlamak son derece yanlıştır. Rivâyetlerin sıhhati üzerinde pek durulmamış ancak aralara bol bol ayetler serpiştirilerek Kur'ânî bir zemine sahip olduğu izlenimi verilmeye çalışılmıştır. Ayetlerle birlikte siyerden anekdotlar da

[22] Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 4.

[23] "*Sonsuz Nur, en sağlam rivayetlerin müstakim bir dirayetle analiz ve sentezi...*" Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 4. Ayrıca bkz., Gülen, F., *Sohbet Atmosferi*, 7.

zikredilmesine rağmen Siyer konularından çok Hz. Peygamber'in ahlakı, yaşantısı, zühdü vs. gibi hususlar üzerinde durulmuştur.

Son olarak şunu önemle kaydetmeliyiz ki, sağlam bir dinî bilgiye sahip olmayan genel okuyucu kitlesinin bu kitaplar neticesinde örgütün en iyi ihtimalle bir sempatzanı olmaması oldukça zordur. Özellikle de örgüt liderinin kendisini, tevazuya gizlenmiş kibirle birlikte pazarlamasının okuyucu üzerinde samimiyet ve ihlas noktasında etkili olduğunun altını çizmeliyiz. Nitekim bir kitabında, "...Beş yaşından beri başını secdeye koyan ve O'nun boynu tasmalı, kapısının "kıtmir"i olduğunu söyleyen ben, O'nu tam anlatabildim mi?..."^[24] ve "...Sadece Allah Resûlü'ne olan muhabbet ve sevgimi dile getirmek istedim. Yoksa, bütün hayatım boyunca Allah Resûlü'nün sahabesinin en küçüğüne, boynu tasmalı bir köle olmak şerefine erebilmek için yalvarıp dua edenlerdenim."^[25] demekte, beş yaşından beri dinî yaşantıya düşkünlüğünü güya tevazu ile millete duyurmayı başarmaktadır.

A. F. Gülen'in Usûl-Kaynak Algısı

Gülen'in, Siyer'e ve Hz. Peygamber'e araçsal yaklaşımı; rivâyetleri kabul etme, değerlendirme ve anlatma yöntemlerini de etkilemiş, örgütün çıkarları öncelendiğinden amaçlarına hizmet eden anlatı, rivâyet ve yaklaşımlar esas alınmıştır. Bu çerçevede Hz. Peygamber ile ilgili anlatılardaki kaynak ve usûl esasları olarak şunları söyleyebiliriz:

a. Örgüt lideri Gülen ve diğer örgüt elemanlarının bilgi temelli olmayan Siyer anlatılardaki ana kaynağı Risâle-i Nur külliyatıdır. Buna bağlı olarak da temel Siyer kaynaklarından ziyade Delâil, Hasâis türü eserler kaynaklar arasında ön plana çıkmaktadır.

b. Gülen'in ana kaynağı olan Risâle-i Nurlar'da ise temel kabul ve iddia; külliyât içerisinde hiçbir mevzû hadis/haberin olmadığıdır.^[26] İçerik itibarıyla, "Risâle-i Nur'da hiçbir mevzu' hadîs yoktur..."^[27] denilerek esasen bütün tartışmaları en azından mensupları nazarında bitirmek hedeflenmiştir.

c. Risâle-i Nur özelinde mevzû haberleri bu şekilde devreden çıkardıktan sonra zayıf hadisler/haberler konusunda ise rivâyetler zayıf dahi olsa, çok

[24] Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 7. Kendisi sonradan kıtmir olmaktan vazgeçtiğini, Hz. Peygamber'in bedeninde onun bir kılı olmak istediğini, sonra ona da layık olmadığından ümmetinde bulunmak arzusuna geçtiğini söylemektedir. Bkz., Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 48. Tabii bu ifadelerle göre Hz. Peygamber'e ümmet olmak kıtmir veya kıl olmaktan daha aşağı bir seviye olduğunu da belirtelim.

[25] Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 9.

[26] Badıllı, Abdulkadir, *Risale-i Nur'un Kudsî Kaynakları*, Envâr Neşriyat, İstanbul 1992, 230.

[27] Badıllı, 246.

olması ona sıhhat kazandırır gibi bir yaklaşım devreye sokmuşlardır: “Zayıf hadisler yan yana gelse kuvvetlenir.”^[28]

d. Mevzu ve zayıf hadis meselesinden sonra anlattıklarının sıhhatini vurgulamak için “*manen tevatür*”^[29] kavramına sarılmışlar, mevzû haberleri dahi en nihayetinde tevatür derecesine ulaştırmışlardır.

e. Yine bu yaklaşımdan mülhem olarak Said Nursi ilginç bir yöntem sergilemiş ve esasen uydurma haberlerin, senedinde yer alan sahabîlerle herhangi bir ilgisi olmaması gerçeğini görmezden gelerek onların mevcudiyetini haberin sıhhatine delil getirmiştir: “İşte şu mu’cize-i bereketi, bin zâtın huzurunda, onları ona alâkadar göstererek Hazreti Câbir kasmemle ilan ediyor. Demek şu hâdise, bin adam rivayet etmiş gibi kat’i denilebilir.”^[30] Gülen’in hadis/eser/haber kabulü konusundaki yaklaşımı, Said Nursi’nin yaklaşımından farklı değildir: “Mucizelerin çoğunu, yalan üzerinde birleşmesi mümkün olmayan bir topluluk nakletmektedir. Bazıları ise, bu seviyede bir cemaat tarafından nakle-dilmese de, diğer sahabîlerin buna itiraz etmemeleri, onlara da âdeta aynı rivayet kuvvetini kazandırmaktadır...”^[31]

f. Gülen’in kitaplarında kullandığı bir rivâyetin kabulü için temel argümanın; rivâyetin herhangi bir kitapta geçmesi veya herhangi bir sahâbî isminin seneddeki varlığı olduğu anlaşılmaktadır. Tıpkı Şîî hadis algısında haberin sıhhati için bir imamın senedde varlığının yeterli görüldüğü gibi, o da “*sahabî yalan söylemez*” şeklindeki inancın arkasına sığınmaktadır. Bu çerçevede mezhebî çıkar ve görüşlerini kabul ettirmek için yalan haberi tevciiz eden Şîa ile ciddi bir benzerlik sergilediğini söyleyebiliriz.

g. Örgütün söylemlerini destekleyici nitelikteki Siyer ve Hadis metinlerinin tenkidinin önüne geçmek için düşünmek ve tenkit kötülenerek, eleştirel düşüncenin oryantalist kökenli olduğu, İslâmî olmadığı özellikle vurgulanmıştır. Bu çerçevede ilahiyat camiasına yapılan saldırıların arka planında, tasarlanan bu inanç altyapısını koruma çabası olduğunu ifade etmek yanlış bir değerlendirme olmayacaktır.

B. F. Gülen’in Siyer Metinlerinde Tenkitçiliği

F. Gülen çok nadir olmakla birlikte klasik Siyer anlatımındaki bazı unsurları tenkit de etmiştir. Ancak burada dikkat çekici husus bu tür tenkit

[28] Badıllı, 225; Risâlelerden referansı; Said Nursi, *Mektubât*, Envâr Neşriyat, İstanbul tz., 119, 135, 151.

[29] Said Nursi, *Mektubât*, 94.

[30] Said Nursi, *Mektubât*, 114.

[31] Gülen, F., *İnancın Gölgesinde-2*, 46.

konularının tamamen furuât türü ve kenarda köşede kalmış meseleler olmasıdır. Anlaşılan o ki, birçok mevzu haberi yaşanmış tarihî hakikatler olarak sunup bazı konularda münekkit bir tutum takınması, kendisinin ilmî bir yaklaşıma sahip olduğu izlenimi vererek önceki metinlerini koruma altına alma çabasının sonucudur. Onun tenkit ettiği haberlerden bazıları şunlardır:

a. Hz. Peygamber'in vefatının Hayber'de yediği zehirli etten dolayı olduğu rivâyeti: “...Ancak vücuda giren zehirin seneler sonra şah damarına tesir etmesi bize çok uzak bir ihtimal gibi gözükmemektedir.”^[32]

b. Miraç haberinde Hz. Peygamber'in yatağının sıcak olduğu rivâyeti: “Her şeyden önce, Allah Resûlü'nün miraçtan döndüğünde yatağının soğumadığını bildiren rivayetler çok mevsuk değillerdir. Bazı rivayetlerde bu haberi veren kişinin Hz. Âişe Validemiz olduğu bildirilmektedir ki, kaynaklarda miraç hâdisesinin, hicretten üç veya beş sene evvel vukû bulduğu rivayet edildiğine göre Âişe Validemizin bu teferruatı bizzat bilmesi mümkün değildir; zira o, Mirac-ı Nebevî esnasında babasının evinde, henüz küçük bir çocuktur... Hz. Ümmühâni, Efendimiz'in amcasının kızı olması itibarıyla nikah düştüğünden, o günün yüksek terbiye anlayışıyla Hz. Ümmühâni'nin Efendimiz'in yatağına elini sürüp sıcaklığını bildirmesini de ben inandırıcı bulamıyorum...”^[33]

C. F. Gülen'in Kitaplarında Siyer Anlatımı

F. Gülen'in kitaplarında anlattığı siyer metinlerinin kaynakları klasik Siyer kaynaklarından (Şemâil, Delâil, Mucizât türü eserler öncelikli olmak kaydıyla) farklı değildir. Binaenaleyh anlattıkları içerik olarak da o kaynaklardaki anlatılarla hemen hemen aynıdır. Onun yaptığı mevcut metinleri retorik ve ağdalı bir dille anlatmaktan ibarettir.

Burada önemle vurgulamamız gereken husus ise maksadın; örgütün yapılanmasına veya bekasına yönelik bilinç düzeyinin yükseltilmesidir. Nitekim F. Gülen'e göre Allah, bazılarını Hz. Peygamber'e benzetmek suretiyle küfrün belini kırmış ve hatta yere sermiştir: “Cenab-ı hak dünyanın çeşitli kıtalarında, Efendimiz'in zâtını temsil eden içi-dışı nurani kimseleri zuhur ettirerek, dinsiz ve materyalistlerin oynamak istediği bütün oyunları altüst etti... Eğer altmış sene evvel küfrün beli kırıldı ise bugün artık o bütünüyle yere serilmiştir.”^[34] Tabii burada benzeyen veya benzeyenlerin kimler olduğunun sessizce geçiştirilmediğini ifade etmeliyiz. Zira Gülen'in örgüt üyelerine karşı dile getirdiği bütün örneklemeler, benzetmeler, Peygamberâne bir iffet, peygamberâne

[32] Gülen, F., *Varlığın Metafizik Boyutu*, 34.

[33] Gülen, F., *Prizma-4*, 128.

[34] Gülen, F., *Varlığın Metafizik Boyutu*, 19.

azim, peygamberâne bir tavır, peygamber havarileri, peygamberâne bir temkin gibi,[35] hep Hz. Peygamber üzerindedir.

Örgüt menfaatlerine hizmet konusunda F. Gülen'in en çok üzerinde durduğu ve sık sık gündeme getirdiği diğer bir husus; rüyalarla amel etme meselesidir. Bunu o kadar çok sık zikretmekte ve o kadar çok anlatmaktadır ki, âdeta bir "rüyalarla amel ilmihali" oluşturmuş gibidir. Kendisi birçok örnek getirerek rüya ile amel edenleri aktarmaktadır. İskilipli Atıf Hoca'nın Hz. Peygamber'i rüyasında görmesi neticesinde savunma yazmaktan vazgeçtiğini aktardıktan sonra; "*Şimdi İskilipli Âtıf Hoca acaba, Efendimiz'le nasıl bir irtibat kurmuştur ve Allah Resûlü gaybî ifadesinde ona öleceğini ne şekilde bildirmiştir ki, o da müdaafadan vazgeçmişti? İşte bunların hiçbirini maddi sebepler ile izah kabil değildir.*"[36] demek suretiyle rüyalara bağlılıkta en uç örneklikleri aktarmaktadır. Rüya ile gelen emirlere veya rüyalarla amele dair sadece yakın geçmişten değil, Osmanlı tarihinden de nakiller vererek Resulullah'a sunulan bir işin onun tarafından onaylandığını işlemektedir.^[37] Hatta anlatmakla kalmaz, bu tür hâdiselere inanmak gerektiğini ihsas ettirir: "*Bu belki bazılarına objektif gelmeyebilir. Fakat anlatılan bu hâdiseye ben inanıyorum. En küçük hizmetleri dahi O'nun bizzat teftiş ettiğine dair bana anlatılan o kadar müşâhede var ki, inanmamaya hiçbir sebep görmüyorum.*"^[38]

Gülen, rüyalarla amel etme konusunda farkı deliller getirerek, bağlularının bilinçaltına "rüya ile amel edilir" fikrini son derece başarılı bir şekilde yerleştirmiştir. Hatta bu rüya ile amel edilecekler listesini sadece Resulullah ile de sınırlandırmamıştır. Cebrail'in farklı şekillerde Hz. Peygamber'e gelmesini delil olarak getirdikten sonra, "*Hak dostlarının buna benzer şekilde gayp âleminin erleriyle temasları sayılamayacak kadar çoktur. Hele rüyalar vasıtasıyla umum halka tezahürü, meselemize, inkâra meydan bırakmayacak şekilde kuvvet kazandırmaktadır...*"^[39] diyerek özel toplantılarda kendisi veya imamları tarafından uydurulacak "konulu rüyalara" zemin hazırlamaktadır.

Rüyaların örgüt üyelerince nasıl karşılanması gerektiği konusunda ise yine Hz. Peygamber'in ve sahabenin modelliğinden faydalanmıştır: "*Bu anlamda meselâ bir sahabi bir iyilik yaptığında hemen bir âyet iniyor. Efendimiz o şahsa, bu âyet seninle alâkalı diyor, o sahabi de oturup hıçkırma hıçkırma ağlıyor ve*

[35] Örnekler için bkz., Gülen, F., *Çağ ve Nesil-6*, 117, 18, 84, 88, 108; *Çağ ve Nesil-8*, 25, 76-77, 88, 25; *Çağ ve Nesil-9*, 121.

[36] Gülen, F., *Varlığın Metafizik Boyutu*, 48.

[37] Gülen, F., *Varlığın Metafizik Boyutu*, 69; *Asrın Getirdiği Tereddütler-3*, 120.

[38] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-3*, 120.

[39] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-1*, 127.

"Demek Rabbim benden bahsetti" veya... diyordu. Bugün ise, o dönem tamamlandı. Biz nasıl hareket edeceğiz, ne tebci görüyor ne de takdir, denecek olursa; bizler de yine işlerimizi Kur'ân ve Sünnet muvacehesinde ayarlayıp plânlayacağız. Onları yaparken de, mübeşşirat nev'inden bir kısım rüyalarla ya da yakaza hâlinde bazı şeyleri müşâhede ile muştulanır ve sevindirilebiliriz. Çünkü rüyalar, berzah âleminde açılan birer menfezdür ve insan, o menfezlerin aralığından her zaman en enfes temâşâlara ulaşabilir. Nitekim bu daire içinde, kadimden bu yana çok rüya görülüyor. Görülen o rüyalar toplansa, zannediyorum dört-beş klâsör oluşturur; tabii bir o kadar da anlatılmayanları var."^[40]

Gülen'in rüya konusunda hiçbir sınır tanımadığı anlaşılmaktadır. Öyle ki, örgüt üyelerinin kullanabileceği en önemli araç olarak^[41] bunu görmesine binaen bu konuda onlarca yerde oldukça tuhaf ve açıkçası uydurma olduğuna başkaca bir delil aramanın zaid olduğu hikâyeler anlatmıştır: "Bir başka arkadaşımız, âlem-i menâmda O'na mülâkî olunca, "Yâ Resûlallah, üç-beş kişi senin adına bir yerde toplansa, oraya mutlaka ashab-ı kiramdan birini gönderirmişsin, bu doğru mu?" diyor. Gönüllerin Efendisi, bu soruyu tebessümle karşılıyor ve şu cevabı veriyor: "Önceden öyleydi; ama şimdi zaman, âhîrzaman. Kardeşlerimin daha çok himmete ihtiyacı var. Artık nerde üç-beş kişi benim adıma bir araya gelirse, onların yanına bizzat ben gidiyor ve ruhaniyetimle aralarında yer alıyorum."^[42]

Rüyalarla amel konusunda ciddi bir alt yapı oluşturduktan sonra bir adım daha atarak kendisinin Resulullah ile görüştüğünü, ondan müjdeler aldığını kaydetmektedir: "...İşte bizler bütün bunlardan mahrumuz. Durum böyle olunca, bunca günah, bunca karışıklık içinde Allah bize olan lütuflarını rüyalar yoluyla lütfediyor veya bazı saf gönüller sayesinde yakazalar vasıtasıyla içimize akıtıyor, başta Efendimiz olmak üzere birçok sahabe, evliyâ ve mukarrebînle görüştürüp buluşturuyor. Onun için Hz. Sahib-i Şeriat buyuruyor ki, "Ahir zamanda en doğru çıkan şeylerden biri de rüyalar"dır." Allah Resûlü, bu rüyalara mübeşşirat diyor?... Meselâ, siz bir gün rüyada görüyorsunuz ki Efendimiz geliyor ve sizin kakül-ü gülberberinizden tutarak, alnınızdan öpüyor.. öpüyor ve "Ohh, sizler Cennet kokuyorsunuz!" diyor. Siz "Neden yâ Resûlallah?" diyorsunuz, O da "Tam gönlüme göre hizmet ediyorsunuz!" buyuruyor."^[43]

[40] Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-5*, 89. Örgüt için rüyalarda Resulullah'ı görmek, rüyalardan işaretler, emirler almak bunlara ittiba etmek vs. gibi konularda ayrıca bkz., Gülen, F., *Kırk Testi-7*, 151, 154, 155; *Prizma-4*, 169.

[41] Rüyalara ek olarak onun "yakaza hali" dediği ve uyanırken görüşmeyi de iletişim vasıtaları arasına aldığı görülmektedir. Bkz., Gülen, F., *Prizma-1*, 119-120. Yine ona göre bir diğer vasıta da cinlerle irtibattır. Bkz., Gülen, F., *Prizma-1*, 121.

[42] Gülen, F., *Kırk Testi-7*, 154.

[43] Gülen, F., *Prizma-1*, 118-119.

Bu kadar rüyalardan ve Hz. Peygamber ile iletişimden bahseden birinin Resulullah'ın arzusundan bahsetmemesi haliyle mümkün değildir: “Evet, Kur’ân’ın ve Nebiler Serveri’nin, evvelâ bizden istediği şey, bu şiirde tam ifadesini bulan yüksek ideal ve ulvî mefkûrenin dünyanın dört bir yanına götürülmesi ve bu şekilde ışığa hasret bütün sinelerin Muhammedî bir ruhla aydınlatılmasıdır.”^[44]

Rüyalara son derece ehemmiyet atfeden Gülen’in bilerek veya bilmeyerek kendisini tanımladığını da kaydetmemiz gerekmektedir: “...Evet, bu tür meseleleri yani rüyalarla amel etme, yakazalara güvenme, cinleri kullanma.. hep böyle çok masumane, Müslümanlık duygusu ve düşünceleri içinde başlar... başlar ama bir de bakarsınız ki şirazedden çıkmışsınız.”^[45]

Rüyalarla amel etmekle yakından alakalı bir diğer husus ise, Hz. Peygamber’in ruhunun gelmesi meselesidir. Özellikle yakın dönemlerde öğrenci evlerinde Hz. Peygamber’in ruhunu çağırarak, beklemek, görüldüğünü iddia etmek gibi, söylem veya halüsinasyonların arka planında F. Gülen’in bu konudaki görüşlerinin etkili olduğu anlaşılmaktadır. Ruh çağırma seanslarına hangi ruhların geleceği konusunda bazı çekinceleri de belirterek şunları söylemektedir: “Efendimiz’in ruhu ve diğer nebilerin ervahı, kat’iyen böyle davetlere icabet edip gelmezler. İmam Rabbânî, Abdülkadir Geylânî, Muhyiddin İbn Arabî ve Bediüzzaman Hazretleri gibi âli ruhları da bu tür metotlarla davet imkansızdır. Habis ve alçak ruhlardır ki, her türlü süfli davete koşarak gelirler. Cinlerin ayak takımı da böyle davetlere icabette seridirler.”^[46] Sonraki dönemlerde birçok örneğini duyduğumuz Hz. Peygamber’in evlerde beklenilmesinin arka planında ise şu ifadelerin yeri sanırım inkâr edilmez: “...Eğer, evlerini önceden temizleyip Resûlullah’ın teşrifine hazırlamışlarsa, onlar sadıklardandırlar. Sadakatlarını ifade etmişler demektir. İslâm’ın, Kur’ân’ın ve Allah’ın rızası uğrunda sizden istenilenleri yerine getiriyorsanız, siz de sadıksınız demektir. Aksi halde sadakattan uzaksınız demektir. Hainlik veya hıyanet içindediniz diyemiyorum. Çünkü kâlbde burkuntu yapar. Ama mefhum-u muhalifi odur.”^[47] Anlaşılan o ki, bir müddet sonra bu beklentiye tavsiye olarak dile getirmekten çekinmemiş ve “Meclislerimizde O Beklenmeli”^[48] ve “O Hep Aranızda Dolaşıyor”^[49] şeklinde başlıklar atabilmiştir.

Bütün bu hazırlık safhasından sonra F. Gülen, Hz. Peygamber ile ruhlar âleminde ve rüyalarda görüşüp emir, tavsiye, nasihat vs. almanın imkânını

[44] Gülen, F., *Prizma-4*, 36.

[45] Gülen, F., *Prizma-1*, 121.

[46] Gülen, F., *Varlığın Metafizik Boyutu*, 59.

[47] Gülen, F., *Hitap Çiçekleri*, 37.

[48] Gülen, F., *Kırık Testi-6*, 36.

[49] Gülen, F., *Kırık Testi-7*, 154.

anlatır: “...Ehlullahtan bazıları, Efendimiz'den ve sahabeden hadis aldıklarını söylüyorlar. Hatta “Ben tâbînim” diyen insanların sayısı az değildir, çünkü bahsettiğimiz bir keyfiyette sahabeyi görmüşlerdir. “Doğrudan doğruya Efendimiz'den emir aldım.” diyen insanların sayısı da az değildir. Fakat bu şekilde zaman üstü yaşamak herkes için mukadder değildir demesem de ulaşılması çok zor bir zirvedir.”^[50] Anlaşılan o ki, sonraki süreçte F. Gülen, artık sayısal anlamda yeterli güç ve inanana ulaşınca Hz. Peygamber'in dolaşıp cemaatini teşvik ettiğini anlatmaktan çekinmemiştir: “...ve bilhassa, ruhaniyatıyla her zaman aranızda dolaşan... bazen siz hissetmeseniz, görmeseniz de başınızı okşayıp, sırtınızı sıvazlayan Hz. Muhammed Aleyhisselâm da, o ümit dolu bakışlarıyla, her çizgisi şefkat bûsesi tebessümleriyle sizden bunu beklemektedir.”^[51]

Bu çerçevede Hz. Peygamber'in cinlerle görüşmesine de temas edebiliriz. Gülen, Hz. Peygamber'in defalarca cinlerle görüştüğünü, onlara İslâm'ın emir ve yasaklarını iletmiş olduğunu, cinlerin tıpkı Süleyman (as)'ın yaptığı gibi insanlar tarafından kullanılabileceğini anlatmakta, böylece kendi konumunu da ihsas ettirmektedir.^[52]

D. F. Gülen'in Siyer Anlayışında Savunmacı Yaklaşım

F. Gülen, Hz. Peygamber ile alakalı günümüzde konu edilmiş tartışmalara da temas etmiş ve onları da yine genel kabullere uygun olarak akılla izah etmeye veya savunmaya çalışmıştır. Bu tür konuların başında Hz. Peygamber'in çok evliliği gelmektedir. Bu konuda; “...İşte, bütün izdivaçları da, böyle izdivaca alâkânın azaldığı bu yaştan sonra başlar ve devam eder ki, sıcak memlekette elli beş yaşından sonra yapılan izdivaçta, beşerîlk ve shehevîlk görmek, ne insafla ne de iz'anla kat'iyen telif edilemez”^[53] ve “Onun için de, her zaman Allah Resûlü'nün durumunu kollayıp bize aktaracak, O'nunla sürekli içli dışı olacak çok kadına ihtiyaç vardı. Bu ihtiyaç asla Efendimiz'in beşeriyetiyle alâkalı değildi. Tamamen dinî ihtiyaçtan kaynaklanan bir zaruretti...”^[54] gibi bir yaklaşımı müteakiben niçin çok evlendiğine dair her evliliğe illa da bir gerekçe bulmak şeklindeki görüşü tekrarlamıştır.^[55]

F. Gülen'in savunmacı yaklaşımda ciddi tahriflere de başvurduğu görülmektedir. İslâm'ın köleliğe bakışını ortaya koymak için siyer anlatılarında

[50] Gülen, F., *Kırık Testi-2*, 10. Ayrıca bkz., Gülen, F., *İnancın Gölgesinde-1*, 97.

[51] Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 146.

[52] Gülen, F., *Varlığın Metafizik Boyutu*, 15, 182.

[53] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-1*, 64-65.

[54] Gülen, F., *Sonsuz Nur-2*, 6. Ayrıca bkz., Gülen, F., *Sonsuz Nur-2*, 7.

[55] Bkz., Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-1*, 66. İzahları için bkz., 66-72.

tahrife gitmekten çekinmemiştir: “...Zeyd’i hürriyete kavuşturup, babasıyla gi-debilme hususunda serbest bırakmasına rağmen o, Efendimiz’in yanında kalmayı tercih etmişti. Ve daha sonra bir sürü köle de hep aynı şeyi yapmışlardı...”^[56] Burada şunu belirtmeliyiz ki, bu yaklaşım sadece ona ait bir tutum değildir. Bilakis yirminci yüzyılda Batı karşısında geri kalmışlık komplekslerinin yönlendirdiği birçok kişinin Siyer anlatılarında bu tahrif örneklerine rastlamak mümkündür.

Gülen, örgütüne kabullerini onaylatmak için de siyerde tahrife gitmiştir. İnsanlara bütün dinî hakikatlerin birden verilmemesi gerektiğini salık verdikten sonra namazın risâletin 8. yılında farz kılındığını delil getirmiştir.^[57] Hakeza diyalog konusunda da son derece alakasız bir modelliği alıp hiç çekinmeksizin prensiplerden taviz vermeye örnek olarak kullanmıştır: “Buna göre, önce siz insanlara yaklaşımadan, böyle bir yaklaşma yolunda bazı şeyleri feda etmeden (toplumların örf ve âdetleri bu noktada mutlaka dikkate alınmalıdır) onları kendinize doğru bir adım dahi yaklaştıramazsınız. İşte Nebiler Serveri yemek yedirmek, hediyeler vermek suretiyle itidalin çerçevelediği sınırlar içerisinde sürekli tebliğ yapıyor ve o koca servetini bu uğurda tüketiyordu.”^[58]

Gülen’in siyer anlatımında savunmacı yaklaşımdan mütevellit abartılı anlatımlarına da rastlanmaktadır. Nitekim okuma yazma konusunda söyledikleri bu konuda herhangi bir sınır tanımadığını göstermektedir: “Kâinatın İftihar Tablosu, hiçbir şey bilmeyen, okuma yazmadan anlamayan, mektep ve medreseye sırtı dönük bir toplum içinde zuhur etmişti. İrtihal buyurduğu zaman ise, arkada bıraktığı cemaat içinde, rüşdüne yeni ermiş insanlardan, mezara girmeyi bekleyen en yaşlıya kadar bu toplum içinde, okuyup yazma bilmeyen tek fert kalmamıştı...”^[59]

F. Gülen, sadece çağdaş algıların dayattığı hususlarda savunuya veya örgüt menfaatleri için tahrife yönelmiş değildir. Bilakis kendince nakısa olabilecek durumlarda da siyer metinlerinde tahrife gitmiştir. Öyle ki, Ka’be’nin yapımında Hz. Peygamber’in yaşını küçültmüş ve rivâyeti tahrif etmiştir: “O daha çocuktuk. Kâbe’nin tamiri içinde yardım etmeye çalışıyorduk. Amcalarına taş ve kerpiç taşıyor ve sırtında taşıdığı taş ve kerpiçler çıplak olan tenini acıtıyordu. Tabii O da bu durumdan rahatsız oldu. Hz. Abbas (radıyallâhu anh), O’na eteğini kaldırıp omzuna koymasını tavsiye etti. O devirde bu, herkesin gayet normal saydığı bir hareketti. Efendimiz de öyle yaptı ve dizinden yukarıya biraz açıldı. Daha bir

[56] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-1*, 75.

[57] Gülen, F., *İnancın Gölgesinde-2*, 159.

[58] Gülen, F., *Prizma-3*, 75. Örgütüne maddi destek sağlamak için bu tür cömertlik konulu metinleri kitaplarına serpiştirdiğini de ayrıca belirtmeliyiz.

[59] Gülen, F., *Sonsuz Nur-2*, 54.

adım dahi atmamıştı ki, sırt üstü düştü ve gözlerini bir noktaya dikti, olduğu yerde donakaldı... Çünkü O, bir gün gelecek, o etekleri örtmek vazifesiyle vazifelenecekti... Küçücük bir çocuk da olsa O, Cenâb-ı Hakk'ın hususî terbiyesi altında yetişiyordu... Evet Allah, çocukken dahi, Habîbi'ni gûnahtan, hem de günahın en küçüğünden dahi koruyordu.”^[60]

F. Gülen'in savunmak durumunda hissettiği bir diğer durum ise Hz. Peygamber'in ümmiliği meselesidir. Anlaşılan o ki, ümmiliği bir kusur olarak görmekte ve savunma ihtiyacı hissetmektedir: “Allah Resûlü ümmi idi. O'nun ümmiliği ve okuma yazma bilmemesi bizim başımıza taçtır. O'nun ümmiliğine rağmen, haber vermiş olduğu nice hâdiselerin zamanı geldiğinde âlem-i şehadette zuhuru, herkese “Muhammedün Resûlullah” dedirtir.”^[61]

E. FETÖ'nün Siyer'i Araçsallaştırması

F. Gülen'in çabasının insanlara Hz. Peygamber'i doğru bir içerik veya yöntemle anlatmak olmadığını ifade etmeliyiz. Hz. Peygamber'in hayatına dair ön plana çıkardığı hususlar (sır, rüyalarla amel, fedakârlık vs.) veya bir şekilde kendisiyle ilişkilendirdiği durumlar, hep örgütün menfaat ve istikbaline yönelik girişimler olduğu bugün için net bir şekilde görülmektedir.

F. Gülen'in Hz. Peygamber'in hayatını araçsallaştırarak örgüt menfaatleri için kullanmasına, Siyer'den hareketle kendisine ve örgütüne meşruiyet zemini üretmesine veya maddi kaynak elde etme çabasına birçok örnek vermemiz mümkündür. Bunlar arasından bazılarını zikretmemiz, onun siyeri nasıl istismar ettiğini anlama açısından faydalı olacaktır:

a. “Efendimiz bir kadın, bir köle ve bir insanla başlattığı bir işle, kısa zamanda yeri yerinden oynattı. Başlangıçta kimse, böyle bir neticeye ihtimal bile vermiyordu. Haddimi aşarak ben de aynı şeyi söylüyorum: Beş-on insanla cihana kendimizi anlatmamız ve ilâhî mesajı duyurmamız mümkündür...”^[62]

b. “Merhamet-i ilâhîden daha fazla merhamet edip suidepte bulunamayız. Ancak kalbime de hâkim olamıyorum. Ne kadar isterdim ki bütün sevaplarımın onda dokuzu Ebû Talib'e verilseydi de bana sadece biri kalsaydı ve o da kurtulmuş olsaydı. Belki böyle söylemek de haddim değil, fakat baştan söyledim kalbime hâkim olamıyorum...”^[63] Görüleceği üzere yaptığı sevapların onda biriyle kendisi, geriye kalan dokuzuyla Ebû Tâlib'i kurtarabilmektedir.

[60] Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 331-332.

[61] Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-3*, 22.

[62] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-3*, 90.

[63] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-3*, 105.

c. “Bir mümin itaatın ne demek olduğunu bilmeli ve mutlaka itaat etmelidir. Efendimiz, kemal-i hassasiyetle bu iş üzerinde durmuş ve bu duygunun gelişmesi için lâzım gelen her şeyi yapmıştır.”^[64]

d. “Evet, bugün insanlık yeni bir kurtuluş bekliyor. Öyle anlaşılıyor ki, dünya çapındaki bu büyük işi gerçekleştirecek yegâne güç de, çağımızda Hak rahmetinin temsilcileri sayılan, peygamber vasıflarıyla serfiraz bu altın nesil olacaktır ve ille-rinkine yakın bu şeref beratının sonu da bunların unvanlarıyla mühürlenecektir.”^[65]

e. “[Hz. Peygamber’in hicretini anlattıktan sonra] Çağın kudsilerine gelince... diyerek dünyanın her yanına dağılacak ve asrın gerektirdiği usûl ve metodlarla soluklarını her tarafa duyuracaklardır. Onların bu hicretleri sayesinde imana, Kur’ân’a uyanacaklar olabileceği gibi, vicdanlarında dostluğu ve diyalogu duyanlar da bulunacaktır...”^[66]; “Bu mülâhazalarla dolduğum anlarda öyle arzu ediyorum ki, mümkün olsa ve elimden gelse, Türkiye’den bir milyon insanın “hicret” deyip yollara düşmelerini sağlasam. Türkiye’de, kardeş, dost, arkadaş, sempatican seviyesinde söz ve teşviklerime değer veren insanları hicret niyetiyle dünyanın değişik yerlerine gidip yerleşmeye teşvik etsem...”^[67]

f. “Hoşgörü, diyalog veya bizim vaz’ettiğimiz ıstılah ile herkesi kendi konumunda kabul etme düşüncesi ve bunun hayata intikali İslâm tarihinde bizimle ortaya çıkmış bir şey değildir. Sadece Medine Vesikası’nı bu gözle incelemeye alın; insanın hangi din, hangi ırk, hangi milletten olursa olsun din, hayat, seyahat, teşebbüs ve mülk edinme hakkının olduğunu İnsanlığın İftihar Tablosu, o mübarek sesini yükselterek âleme duyuruyor mu duyurmuyor mu?... Aynı hakikatler başka bir dille, başka bir anlatma üslûbu ve edası ile Veda Hutbesi’nde tekrar ediliyor mu edilmiyor mu? Medine Vesikası ile Veda Hutbesi arasında yaklaşık on yıl var. Demek bu on yılda bir çizgi değişikliği yok; aksine tahşidat var, tahkim var...”^[68] Gülen bir dönem örgütün âdeta sloganı haline getirdikleri dinler arası diyalogu sünnet olarak kaydetmekle kalmayıp ciddi bir şekilde tahrife de imza atmaktadır: “Bu cümleden olarak bizim hahambaşı, patrik, rahip vs. demeden ve ayırım yapmadan, onlarla münasebete ve diyaloga geçmemiz şarttır. Bunu yaparken de onların kendi inançlarını terk etmelerini beklemek doğru değildir. Bu onları rencide eder... Bu itibarıyla, işte böylesi birebir ilişkiler ve daha geniş dairede ülkeler-devletler arası münasebetler,

[64] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 141.

[65] Gülen, F., *Çağ ve Nesil-4*, 99.

[66] Gülen, F., *Çağ ve Nesil-6*, 108.

[67] Gülen, F., *Kırk Testi-4*, 120. Yine hicretle ilgili kıyaslamaları için bkz., Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-1*, 303; *Prizma-1*, 27. Hicreti örgüt menfaatleri için kullanılması konusunda ayrıca bkz., Gülen, F., *Kırk Testi-4*, 119; *Prizma-1*, 26; *Prizma-4*, 51-53.

[68] Gülen, F., *Kırk Testi-3*, 45. Ayrıca bkz., Gülen, F., *Kırk Testi-3*, 46; *Kırk Testi-4*, 161; *Prizma-2*, 25.

H. Muhammed'in genel tavri ve peygamberliğinin en önemli, en gözkaştırıcı ve en parlak esprisi olması açısından *Sünnet yolu olsa gerek...*^[69]

g. "İşte, Efendimiz aleyhissalatu vesselâm ile Necranlı Hristiyanlar arasında cereyan eden hâdise münasebetiyle orada teklif edildiği gibi ben de asılsız iddia ve isnatlarla sürekli bize saldıranları o türden bir ibtihale çağırabilirim. Nasıl?.. Lisanımı beddua aya alıştırmadığım için ifade etmekte zorlanacağım ama... Yok onlar iddialarında yanılıyorlar ve o isnatları kasıtlı olarak dile getiriyorlarsa –şimdi kimseye beddua etmek istemiyorum ama eğer çocukluk halim olsaydı belki şöyle diyebilirdim– "Allah onların yuvalarını başlarına yıksın, evlerine ateş salsın, düzenlerini başlarına geçirsin, yer parça parça olsun da yerin dibine batsınlar" diyeyim..."^[70]

F. Gülen'in Hz. Peygamber'i örgütün menfaatleri için kullanmadığı bir alan âdeta kalmamış gibidir. Öyle ki, neden çalışanlara az maaş ödendiği dahi Hz. Peygamber'in modeli ile izah edilmiştir: "Hâsılı, bizim vazifemiz Allah'ın adını bütün âleme duyurmak, insanlara salih amellerin yolunu göstermek ve onları bütün kötülüklerden alıkoymaya çalışmaktır. Bu vazifeyi peygamberler ve her devirde onların mesleğini temsil edenler ücretsiz yapmışlardır. Öyleyse, bizim de külfet ve hizmet zamanında nefsimizi öne çıkarıp çalışmamız, ücret alma ve maddî-manevî hazlardan istifade etme anlarında da en geride durarak âdeta kendimizi unutmamız/unutturmamız icap eder. Haddizatında, mesleğimizin bir esası olan şefkat de bunu gerektirir; zira şefkate hiçbir karşılık beklememek esastır."^[71]

F. Gülen'in örgüt menfaatleri için tahrifte olduğu gibi, haber uydurma konusunda da hiçbir çekince duymadığı anlaşılmaktadır. O sadece Hz. Peygamber'i konu edindiği rüyalar uydurmakla kalmamış doğrudan Hz. Peygamber adına da haberler/hadisler uydurmuştur. İhtimal bağlamında kaydettiği bu tür uydurmaların örgüt üyelerince nasıl değerlendirdiği sanırım izahı varestedir: "Zannım odur ki, âlemlere rahmet olarak gönderilen Efendimiz, diğer peygamberler gibi öbür âlemde hayatta olduğuna ve davasının seyrini temâşâ ettiğine göre, Müseyleme'den duyduğu tasayı onu öldürmek suretiyle Hz. Vahşi'nin izale ettiğini görmüş ve belki de vicdanen "Ey Vahşi! Hem amcamın tasasını, hem de dinim adına duyduğum tasayı unuttum. Artık bana görünebilirsin." demiştir."^[72] Bu konudaki bir diğer uydurmasında ise artık ihtimaliyetten değil kesinlikten bahsedecektir: "...Efendimiz, ashab-ı kiramın başına bir elini koyarken, öbür elini de ahir zamanda gelecek bir cemaatin başına koyuyorsa şayet,

[69] Gülen, F., *Prizma-3*, 76-77.

[70] Gülen, F., *Kırk Testi-4*, 233. Konuyla ilgili yine Hz. Peygamber'in referanslığını kullanma çabasına örnek olarak bkz., Gülen, F., *Kırk Testi-4*, 235.

[71] Gülen, F., *Kırk Testi-5*, 63. Ayrıca bkz., Gülen, F., *Prizma-3*, 75.

[72] Gülen, F., *Prizma-4*, 160.

bu, o cemaatin, temsil ettiği o ehemmiyetli meseleden ötürüdür. Bir cemaat, böyle ehemmiyetli bir meselenin altına girmiş ve bunu yapıyorsa, elhak Efendimiz, kendisine lâyük kadîrşinaslığı gösterecek ve bu cemaate kendi asrından elini uzatacak ve onlara “Selâm olsun!” diyecektir.”^[73]

Gülen’in, rüyalarda emirler aldığı, yakaza halinde görüştüğü Hz. Peygamber’i çok geçmeden bizzat cemaatin yöneticisi ilân etmekten çekinmediği görülmektedir: “O, apayrı buudların insanıdır. Bizlere düşen, kendimizi O’nun çizgisine ve frekansına göre ayar etme gayretidir. Bu temin edildiğinde, arada açık ve şifreli konuşmalar başlar. Komutu bizzat Resûlullah verir. İdareyi O ele alır. O’nun idare edeceği bir cemaat ve cemiyetin keyfiyeti ise, melekleri gıptaya sevk edecek derecede ulvî, derin ve her türlü izah ve tasvirde vârestedir.”^[74]

F. Gülen’in siyer anlatılarında örgüt menfaati veya örgütsel yapının oluşumunda sık sık örnekliklerine başvurduğu sınıf da haliyle sahabîlerdir. İnşâ ettiği zihin dünyasına göre kendisi Hz. Peygamber makamında iken etrafındakiler de sahabîler makamındadır ve sahabe Hz. Peygamber’e nasıl davranmışlar etrafındakiler de ona öyle davranmalı, aynı davranış modelliğini sergilemelidirler. Nitekim etrafındaki insanları sahabîlere benzetmekten, onlarla kıyaslamaktan çekinmemiştir: “Bugün adanmış ruhlar milletimiz ve topyekûn insanlığa karşı azim, cesim, âlemşümül böyle bir vazifeyi derpiş etmiş görünüyorlar. Bunu hafife almamak gerekir. Evet, sahabeye düşen o büyük nasip, bugün itibarıyla bir emanet olarak günümüz adanmış gönüllere düşmüş...”^[75] Hatta sadece sahabîlerle değil Hz. Peygamber ile de kıyaslamaktan geri durmamıştır.^[76] Özellikle cömertlik ve itaat konusunda sık sık onların modelliğini kullanan Gülen, sahabenin Hz. Peygamber’e saygısını dahi kullanmış, bu modelliği örgüt üyelerinin içselleştirmelerini sağlamıştır.

Gülen’in, sahabeyi araçsallaştırmasına bir iki örnek vermemizin konumuz açısından faydalı olacağı kanısındayız:

a. “[sahabenin cömertliğine dair örnekler verdikten sonra] Evet, Cennet’e ilk defa âlimler, vaizler veya hocalar değil, hak ve hakikati neşir uğruna malını ve canını hak yolunda bezleden, esnaf, tüccar ve kazanç seviyesi ne olursa olsun, bütün cömertler, hakka dilbeste civanmertler girecektir. Evet onlar Rablerine, fâni olan şeyleri verecek ve bâkiyi kazanıp ebediyete ereceklerdir.”^[77]

[73] Gülen, F., *Prizma-7*, 65.

[74] Gülen, F., *Sonsuz Nur-1*, 49.

[75] Gülen, F., *Kırık Testi-11*, 30. Ayrıca bkz., Gülen, F., *Prizma-1*, 66.

[76] Bkz., Gülen, F., *Prizma-5*, 11, 16.

[77] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-3*, 134.

b. “Efendimiz onların ruhlarına bu derece işlemiştir. O geldiğinde edeple ayağa kalkar ve O oturmadan da kimse yerine oturmazdı. O kat’iyen onlardan böyle bir hareket talep etmezdi. Talep şöyle dursun daima ikaz eder ve “Acemlerin ayağa kalktığı gibi siz de ayağa kalkmayın!” buyururlardı. Ancak her defasında sahabe, içinden gele gele O’na ayağa kalkar ve bunu da sadece bir vazife telakki ederlerdi.”^[78]

c. “[Sahabenin bağlılık örneklerine birçok örnek verdikten^[79] sonra] Yeniden O’nun düşünce dünyasında hizmet-i imaniye ve İslâmiye ile girilen ve yeni bir diriliş hazırlayan günümüzün kudsileri, evet bu güzideler kadrosu da –inşâallah– aynı şuurla meseleye sahip çıkarlar. Aksi takdirde her türlü perişanlık, dağınıklık, itaatsizlik, Müslümanları uzun zaman tünelde iki büklüm yürümeye mecbûr ve mahkum edecektir...”^[80]

d. “[Hz. Osman’ın Tebük’te bağışını anlattıktan sonra] Evet onlar, mevsiminde verilmesi gerekli olan şeyi çok iyi verdiler ve Allah tarafından birkaç katını elde ettiler. Bugün de “Siz Allah için verin, eğer Allah on kat vermezse ben vereceğim” diyen fedakâr mü’minler mevcuttur.”^[81]; “...Öyleyse, “Şimdi, bahar mevsimidir.” Deyip döküleceksiniz, vereceksiniz, “Ben şu kadar verdim yetmez mi?” demeyeceksiniz...”^[82]

F. Gülen’in Hz. Peygamber ve Siyer’i örgütün yapılanmasında ve planlamasında da kullandığı net bir şekilde görülmektedir. Nitekim 15 Temmuz darbe teşebbüsünü İstanbul’dan başlatma gerekçesi şu satırlarda net bir şekilde görülmektedir: “Efendimiz zaten, İstanbul’un bir kere daha fethedileceğine işaret buyuruyor. Yani asırlardan beri kendinden, kendi ruhundan kaçan insanımızın, yeniden kendi özüne sahip çıkacağını, kendi ruhuyla bütünleşeceğini... Ümit ediyoruz bu da olacak ve ikinci bir fetih mutlaka gerçekleşecektir... Ve daha kim bilir nice sırlar içindir ki, Allah Resûlü İstanbul’a hususi mânâda bir ilgi ve alâka göstermiş ve İstanbul’un fethini asırlarca önce müjdeleyip bîşaret vermiştir.”^[83]

Gülen’in, Hz. Peygamber’i örgütü için araçsallaştırmasında bir diğer enteresan husus ise Hz. Peygamber’e dair kullandığı tanımlamalardır.^[84] Hiç şüphesiz bunlar arasında en dikkat çekici olanı Resulullah’a hitaben kullandığı ve maalesef ülkemizde kullanımını yerleştirdiği “Efendimiz” tanımla-

[78] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 13, 97.

[79] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 141-144.

[80] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 144. Diğer bağlılık ve örgüt için kullanım örnekleri için bkz., Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-3*, 67.

[81] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 61.

[82] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 62. İnfâk, cömertlik, yardım etmek vs. gibi diğer örnekler ve örgüt için kullanım yerleri konusunda ayrıca bkz., Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-3*, 27; *Hitap Çiçekleri*, 3-4; *Kırık Testi-5*, 70, 114, 116, 148, 274-275; *Prizma-1*, 142.

[83] Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-4*, 49.

[84] Hz. Peygamber’i “infak kahramanı” olarak tanımlaması için bkz., Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-3*, 27.

masıdır. Bugün artık harici başka delillere ihtiyaç hissetmeyecek kadar net bir şekilde görülmektedir ki, Hz. Peygamber'in elçilik, nübüvvet ve hatta modellik vasfını ihmale sürükleyen, kendisini âdeta efendiler arasında bir efendi haline getiren bu yaklaşımın, Hz. Peygamber yerine örgüt lideri olarak kendisine mutlak bağlılık ve itaate dönüştürülmüş olması, olayın basit bir tanımlamadan çok daha öte bir anlama sahip olduğunu göstermektedir. F. Gülen'in "Efendimiz" tanımlamasını kullanma/kullandırma konusundaki hassasiyeti oldukça dikkat çekicidir. Öyle ki, durumu ahiret ile dahi ilişkilendirmiştir: "Ben not kâğıtlarıma Efendimiz'in adını yazarken bazen (sallalâhu aleyhi ve sellem) yazmayı unutup "Hz. Muhammed" yazıyorum. Hemen birden içimde bir ürperti hâsıl oluyor ve kulaklarımda âdeta, "Küstahlık yapma, benim ismin arkasında sallallâhu aleyhi ve sellem var. Adım nerede anılırsa salât tazimiyle mukabele edeceksin." Hatırlatması çınlıyor. Ötede defterler açıldığında Efendimiz'e babamın oğlu gibi Hz. Muhammed dediğim kaydını görürsem, utanır, Fahr-i Kâinat karşısında yerin dibine girerim."^[85] Ancak dikkat çekici husus bu yaptığı'nın Hz. Peygamber'in modelliğine uygun olmadığını itiraf etmesidir: "...Ve yine bir gün Efendimiz manâsına Seyyidina ile kendisine hitap edilince, Efendimiz O İbrahim'dir ferman eder. Cevher kadrini cevherfüruşan olan nasıl da anıyor! İşte, ihlas ve samimiyet, bir peygamber vasfı olduğu için o işi kendine meslek edinen insanların da ayrılmaz vasfı olması gerekmez mi?..."^[86]; "Nitekim kendisine "Seyyidimiz, Efendimiz'sin" diyenlere karşı O, hep reaksiyon göstermiş ve "Hayır, efendimiz Allah'tır." demişti."^[87] İşin şaşırtıcı yanı ise, kimsenin madem öyle neden hâlâ böyle bir tanımlamayı kullanmaya devam ettiğini sorgulamamış olmasıdır.

F. Gülen'in, örgüt ve örgüt mensupları için Hz. Peygamber'e ait bütün değerleri çekinmeden kullandığının ve hatta ahirete dair öngörülerde dahi bulunabildiğinin altını çizmeliyiz: "...Dünyanın dört bir yanında Allah'ın (celle celâluhu) yüce adını duyurma istikametinde cehd ü gayret gösteren kardeşlerim, inşaallah, ahirette Efendimiz'in (sallalâhu aleyhi ve sellem) Kevserinin başına koşacak ve doğrudan O'nun elinden Kevser içecekler. Onlar bunu içreken onlardan geri kalmamam için benim de bu yarışta yer almam gerekir."^[88]

[85] Gülen, F., *Prizma-7*, 10.

[86] Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-2*, 210.

[87] Gülen, F., *Fasıldan Fasıla-5*, 49. Hemen belirtelim ki, F. Gülen'in yaptıklarıyla yazdıkları arasında fark bununla sınırlı değildir. Dolayısıyla onun bir konudaki nihai görüşünü anlayabilmek için yazdıkları, söyledikleri ve yaptıklarını bir bütün olarak değerlendirmek şarttır. Nitekim bu ülkede kendileri haricinde hiçbir oluşuma izin vermeyen örgütün diğer cemaatler konusunda F. Gülen'in oldukça ilginç diyebileceğimiz görüşleri için bkz., Gülen, F., *Kırk Testi-14*, 73. Yaptıkları ile yazdıkları arasındaki farklılıklara başka örnekler için ayrıca bkz., Gülen, F., *Kırk Testi-14*, 74; *Prizma-2*, 93; *Prizma-3*, 60.

[88] Gülen, F., *Kırk Testi-14*, 71.

F. Gülen, örgütü için neden Hz. Peygamber'i araçsallaştırdığını da bir bakıma itiraf etmektedir: *“Bu açıdan bazı hakikatleri avam halka anlatırken fikhî tahliller, küllî kaideler yerine öncelikli olarak âyet-i kerimelerle Resûl-i Ekrem Efendimiz'in söz ve uygulamaları öne çıkarılmalıdır. Farklı bir ifadeyle, anlatılmak istenilen meseleler, “Efendiler Efendisi şöyle davranıyordu; şöyle oturuyor, böyle kalkıyordu; şöyle yiyor, böyle içiyordu.” gibi ifadelerle bizzat Efendimiz'in hayatına bağlanarak anlatıldığında bunun muhataplarda çok daha inandırıcı ve yönlendirici bir etkisi olacaktır.”*^[89]

Sonuç ve Öneriler

Gülen'in Hz. Peygamber'e araçsal yaklaşımı, doğal olarak sunulan içeriği de etkilemiş, temel amaç olarak örgütün hedeflerine hizmet eden peygamber profili yerleştirilmeye çalışılmıştır. Hz. Peygamber'in uygulamalarında aranan temel esas örgüt ve liderin amaçlarına uygun modellikler sunmasıdır.

Netice itibarıyla FETÖ'nün Peygamber tasavvuru ve Siyer'i istismar etmesi konusunda şunları söyleyebiliriz:

a. Örgütün hedefleri, nakledilen haberlerin içeriğini de etkilemiştir. Bu çerçevede gayb haberleri, rüyalar, fiten hadisleri gibi anlatılar, en önemli konular arasında kendisine yer bulmuştur.

b. F. Gülen için Hz. Peygamber'in en önemli vasfı mucize göstermesidir. Sadece kendi anlatılarında değil, örgütün diğer yayınlarına baktığımızda da mucizevî peygamber modelinin son derece ön plana çıkartıldığı görülmektedir. Vurgulamamız gerekir ki, buradaki nihai hedef, örgüt mensuplarına “biz onun gibi birisini örnek alamayız” algısıyla nebevî modellik yerine örgüt liderinin otoritesini inşâ etmektir. Nitekim son yaşadığımız hâdiselerde de nebevî otoriteden değil, örgüt liderinin otoritesinden çekinildiği, ona ittiba edildiği, onun emir ve yasaklarının öncelendiği görülmüştür.

c. Hz. Peygamber'in sırları olduğu, her şeyi tebliğ etmediği ve en nihayetinde dua, evrâd, zikir vs. bir çok konuda arkadaşlarına sırlar tevdi ettiği vurgusu işlenmiştir.

d. Söz konusu örgüt ve liderinin Siyer algısı, tarihî çerçeveden tamamen soyutlandırılmış bir içeriğe sahiptir. Modelliğin tarihî çerçevesi önemli değildir. Edilen bedduaya referans olarak Hz. Peygamber'in Necrân Hıristiyanlarına çağrısının kullanılması bunun en önemli göstergesidir.

e. Hz. Peygamber'in hayatındaki veya sünnetindeki en ufak uygulamaları abartıp esası gözden kaçırmak yine bu örgüt ve liderinin en önemli vasfı-

[89] Gülen, F., *Kırık Testi-14*, 87.

dır. Namazda sağa sola bakma konusunda söylediklerini düşünüp, insanların öldürülmeleri konusunda emirler yağdırması bu yaklaşımın en somut delilidir. Hakeza yemeğe tuzla başlamak; rüşvet vermek, mahremiyetleri çiğnemek, insanları gözetlemekten çok daha önemlidir. 15 Temmuz darbe girişiminde bir darbeci katilin oturarak su içmesi de bu durumun bütün örgüt elemanlarınca benimsendiğinin göstergesidir.

f. Sonraki dönemlerde İslâm düşüncesine girmiş ve özellikle Batınî hareketlerde ön plana çıkartılan Hz. Peygamber'in ölümsüzlüğü de yine bu örgüt tarafından vurgulanmıştır. Bu çerçevede; Hz. Peygamber'in örgütün mekânlarında veya faaliyetlerinde görülmesi, rüyalarda emirler, günlük siyasî mesajlar vermesi âdeta örgüt lideriyle Hz. Peygamber'i eşitlemiştir. F. Gülen, Hz. Peygamber'in sözcüsü gibidir, onun adına ve ondan konuşmaktadır. Mensuplara düşen de Peygamber yerine onun vekili konumunda olan F. Gülen'e ve hatta örgüt hiyerarşisine sorgusuz sualsiz itaat etmektir.

g. F. Gülen, örgüt mensuplarına rol model olarak daha çok sahabe ve itaatlerini sunarak onların da tıpkı sahabîlerin Hz. Peygamber'e itaati gibi mutlak anlamda kendisine itaat etmeleri gerektiği inancını yerleştirmiştir.

h. Başlangıç itibarıyla örgüt üyeleri uzun bir eğitim, yönlendirme, psikolojik baskı, batınî yorumlarla aklî, iradî, fikrî ve hatta vicdanî olarak din görünümlü terapilerle etkisiz hale getirilmektedir. İstenilen seviyeye ulaştığına kanaat getirilince de örgüt mensupları, din, Kur'ân veya Peygamber hakkında hangi çarpık formasyon anlatılırsa anlatılsın bunu kabulde zorlanmamaktadır.

Bütün bu usûl ve pratiklerin bugün hâlâ birçok dinî grup, yapı ve oluşum tarafından aynen uygulandığını, kabul gördüğünü söyleyebiliriz. Dolayısıyla meselenin, sadece problemi doğru tespit değil, aynı zamanda doğru mücadele yönteminin de belirlenmesiyle yakından ilgili olduğunu söylemek istiyoruz. Bu çerçevede çözüm önerilerimiz olarak şunları kaydedebiliriz:

a. Dinî örgütlerle mücadele yasak sarmak, yapmış olmak, eylem planına madde eklemek gibi kaygılardan mütevellit geçici değil, kurumsal bazda ve profesyonelce sürekli hale getirilmelidir.

b. Diyanet İşleri Başkanlığı ve İlahiyat Fakülteleri bu mücadelenin ortak paydaşlarıdır ve her daim işbirliği içerisinde olmaları gerekmektedir.

c. Bu tür yapılarla mücadelede temel kabul "*cemaate evet, cemaatçiliğe hayır*" olmalıdır. Bu yaklaşım masum yapıları koruyacaktır.

d. Diyanet İşleri Başkanlığı toplumda en otorite dinî kurumdur ve onun kendisine yapılan saldırılara "saygınlığı koruma" adına sessiz kalması, söz konusu yapıları cesaretlendirmektedir. Bu yüzden Diyanet İşleri Başkanlığı,

kurumu yıpratıcı yaklaşım ve söylemlere anlık müdahil olmalı, güncel dinî konularda gerekirse günübürlük açıklamalar yapmalıdır.

e. Diyanet İşleri Başkanlığı ve İlahiyat Fakülteleri toplumdaki hurafelerle, yanlış din algılarıyla, tarikat veya cemaat önderlerinin sapkın görüşleriyle ciddi bir mücadele zemini oluşturmalı, her iki kurumda da bununla ilgili ilmî kurul ve komisyonlar teşekkül ettirilmelidir.

f. Dinî yapıların sıklıkla kullanıldığı Mehdilik, Mesihlik, Deccallik gibi hususlarda toplumun karşısına net ifadelerle çıkılmalı, resmî görüş olarak ne kabul ediliyorsa açık bir şekilde ortaya konulmalıdır.

g. Toplumda din konusunda “her yazılana” “her söylenilene” inanmaması gerektiği eğitimi verilmelidir. Din adına kimsenin konuşamayacağı, din için konuşanın da kendi adına konuştuğunun vurgulanması gerekmektedir. Özellikle mevzû hadisler konusunda halk aydınlatılmalıdır.

h. Diyanet İşleri Başkanlığı acil bir şekilde yurt inşaatlarına öncelik vermeli, ilahiyat öğrencilerinden başlamak üzere yüksek öğretimdeki öğrencileri bu tür yapılara yönelmeye mecbur bırakmamalıdır.

i. Fetö ve benzeri örgütlerle mücadele bireysel menfaat teminine evrilmiş durumdadır ve açıkçası bu durum mücadelenin temel yapısına zarar vermektedir. Bir şekilde bu durumun önüne geçilmeli, mücadelenin samimiyetine hale getirici girişimlere müsaade edilmemelidir.

j. Cemaat ve dinî yapıların gizliliklerinin kaldırılması, gelir-giderlerinden söylem ve uygulamalarına kadar bütün faaliyetlerinin şeffaf, denetlenebilir hale gelmesi için yasal zeminin oluşturulması, dinî yapıların kontrolü açısından son derece önemlidir.

k. Mücadelenin siyasî veya dinî beklentilere kurban edilmemesi için kurul ve komisyonların bağımsızlıklarının mutlak surette sağlanması, yürütülecek olan mücadelenin sıhhati açısından ayrıca elzemdir.

Kaynaklar

Badıllı, Abdulkadir, *Risale-i Nur'un Kudsî Kaynakları*, Envâr Neşriyat, İstanbul 1992

Gülen, F., *Asrın Getirdiği Tereddütler-1, 2, 3, 4*, Nil Yay., İzmir 2011.

———, *Çağ ve Nesil-4, 6, 8, 9*, Nil Yay., İzmir 2011.

———, *Fasıldan Fasıla-1, 2, 3, 5*, Nil Yay., İzmir 2011.

———, *Hitap Çiçekleri*, Nesil Yay., İzmir 2011.

———, *İnancın Gölgesinde-1, 2*, Nil Yay., İzmir 2011.

———, *İrşad Ekseni*, Nil Yay., İzmir 2011.

———, *Kırk Testi-2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 14*, Nil Yay., İzmir 2011.

- , *Kitap ve Sünnet Perspektifinde Kader*, Nil Yay., İzmir 2011.
- , *Kur'ân'dan İdrake Yansıyanlar*, Nil Yay., İzmir 2011.
- , *Prizma-1, 2, 3, 4, 5, 7, 9*, Nil Yay., İzmir 2011.
- , *Sohbet Atmosferi*, Nil Yay., İzmir 2015.
- , *Sonsuz Nur-1, 2*, Nil Yay., İzmir 2011.
- , *Varlığın Metafizik Boyutu (Ruh, Melek, Cin ve Şeytanların Varlığı ve Mahiyeti)*, Nil Yayınları, İzmir 2011.
- Said Nursi, *Mektubat*, Envâr Neşriyat, İstanbul tz.

